

# Daniel qillqa - Isqun chunka hukniyuq

*Profético Mayuta Qhawarichispa: Danielpa Rikch'ayninkunapi Kuyuykuna Tinkuchisqankunamanta Huk Puriy*

Jeff Pippenger  
2024-02-24

Yachaymi, ñawpaq angelpa kuyuriyninpi kichasqa karqa, Daniel qillqapi Ulai mayu rikch'ayninwan sut'ichasqa kachkan. Chay rikch'ayqa Danielpa qanchis, pusaq, isqun kapitukunata sut'ichan; hinaspa kinsa kaq angelpa kuyuriyninpi kichasqa yachayqa Hiddekel mayu rikch'ayninwan sut'ichasqa kachkan, mayqinchus chunka, chunka hukniyuq, chunka iskayniyuq kapitukunata sut'ichan. Iskay kuyuriyninkunapura t'inkiykunaqa ancha askanmi. Iskay kuyuriyninkunaqa 1863 watapi hatarikuyanta 1989 watapi tukukuypa pacha kama pachak iskay chunka suqtayuq watakunawan huñusqa kachkanku.

Tukuy pacha tukuyipi, sapa kuyuriyninpi, “qanchis kuti” nisqawanmi señalasqa kashan, Levítico iskay chunka soqtayuqpi. Ñawpaqta paganismom, chaymantataq papalismom, 1798 watapi pacha tukukuq kama, santuarioyta chaymanta host nisutata saruchkarqan. 1863 watapi hatarikuyanta 1989 watakama, huk yuyayman hina saruchiymi karqan, imaynachus Ezequiel pusaq kaq kapitulumanta chusku millay abominaciónkuna rikuchisqan hina.

Ñawpaq phiñakuy tukukuymanta qhipa phiñakuy tukukuyninman 1844 watapi chusku chunka suqta watakuna, chay pacha Cristo huk espiritu templota sayarichirqan, maymanmi pay usqhaylla hamurqan 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchawninpi; chayqa kikinchasqa kachkan pacha tukukuyninman 1989 watapi, chayamunalla domingo kamachikuykama, maypachachus Cristo hukmantaq huk espiritu templota sayarichishan, maymanmi pay usqhaylla hamunqa Apocalipsis chunka hukniyuqpa hatun allpa kuyukuyin horapi.

Kimsa kaq angel chayamurqan 1844 watapi, Hinallataq Rimanakuypa Kachaqnin usqhaylla rikurimurqan Levipa churinkunata chuyanchananpaq; ichaqa 1863 watakama, chay mana yupaychasqa Levita-kunaqa Moisespa willakuyninta, Eliaspas apamusqanta, qhispi qhispiyta munaspa qhispirqanku, chaymantaq purun pampapi wayraykuspa puriqkuna karqanku. Chay pruebapiqa “ruraqkuna” qhipaman “qanchis kutikama” nisqapa “esquinapa rumi”ta mana chaskinqachu, chaymantaq Filadelfia muyuymantam Laodicea iglesiaman tikranqaku. Qhipa p'unchawkunapi, Rimanakuypa Kachaqnin usqhaylla Hamuqnin Templonman chayamuspanku, qaylla hamuq Domingo kamachiy tiempopi, payqa cheqaq Levita-kunawan huk ovejakunata waqyasqa. Qhipa p'unchawkunapi cheqaqkunaqa Laodicea “iglesia”manta Filadelfia “muyuyman” tikrasqaña kanqaku.

Ñawpaq angelpa kuyuriyninmi formalchasqa willakuyninta rikhurichirqan iskay pachak iskay chunka watakuna qhipaman, Rey Jacoboq Bibliam llusqisqamanta; hinaspataq kinsa kaq angelpa kuyuriyninpas formalchasqa willakuyninta rikhurichirqan iskay pachak iskay chunka watakuna qhipaman, Independenciapa Declaraciónninqa llusqisqamanta. Iskay kuyuriynikunaq formalchasqa

willakuyninqa kallpachasqa karqan Islampa huk profecía hunt'akusqanwan, chaymi huk angel uraykamusqanwan señalasqa karqan. Angelpa chayamusuyninmi Habacuc iskay kaq capítulo "debate" nisqapa qallariyninta riqsichirqan, hinaspataq Habacucpa tablankuna llusqichisqa kanankupaq pusarqan.

Habacucpa tablankunawan rikch'achisqa willakuyqa huk llakikuyman pusarqan, chaymanta huk suyasqa p'unchawkuna tiempo yaykurqan, chaymanta "Chawpi Tuta Qapariy" willakuyman chayarqan, chaypas "Chawpi Tuta Qapariy" willakuypa hunt'akuyninwan tukurqan. Iskay kuyuykunapa chawpinpi kaq kikin chakuykunapa, qhawariyta akllakunapaq mana iskayrayay atisqa qhapaq prueban, lapa Millerite historiapi kaq imakunapas hukllachasqa kasqanta hinaspa kutimuyta rurashasqanta pachak tawa chunka tawayuq waranqakunapa historiankupi. Qhipa para pachaqa Millerite kuyupi unanchasqa kashan, hinaspa Future for America kuyupi hunt'achisqa kashan. Sapa kuti inspiracionqa uyariyta munasqakunaman yachachin: qhipa parata riqsisqakuna sapallanmi chaskinqaku.

Qhipa tamilyaq pacha, kuyuy, chaymanta willakuypas llapallanmi Milleritakunaq historiapi rikuchisqa kanku, chaymanta "riqsiy" nisqa simiqa ñawpaqtaña rikusqaykita yapamanta rikuyta sut'inchin. Qhipa tamilyaq pacha, kuyuy, chaymanta willakuyninta rikunaykipaq sapan ñanqa kaymi: Milleritakunaq historiapi chaykuna rikuchisqa kasqanta riqsiy. Huk santu reforma kuyuykunapipas hinallataqmi rikuchisqa karqan. Milleritakunaq kuyuyuqa qallariy kuyuy karqan, tukukuy kuyuyta rikuchiqmi chayrayku, aswan achka chiqap sut'i chimpuykunata hap'in ñawpaq reforma kuyuykunamantapas. Hinallataqmi Alpha chaymanta Omega-pa sellonta apamun, paykunapaq wiñaypaqmi imapas tukukuyta qallariyninwan rikuchinku.

Millerita kuyuypiqa cimientokuna hatarichisqa karqan, chaypi chawpi pilarqa Daniel qhelqapa pusaqniyuq kapitulumanta chunka kimsayuq, chunka tawayuq versículokuna karqan. Yachani Hermana White chunka tawayuq versiculota chawpi pilar hina, hinallataq cimientota hina riqsichisqanta; ichaqa cheqaq kayqa chunka tawayuq versículoqa chunka kimsayuq versiculopi tapukusqaman kutichiyllam. Kutichiyqa ch'usaqmi kan mana allinta entiendespa tapukuyta, mayqanmi chay kutichiyta paqarichin. Chunka kimsayuq versículoqa saruchasqa kaypa ricuyninta riqsichin, chayqa iskay ch'usaqyachiq atiykunawan ruwasqa; chunka tawayuq versiculotaq Cristopa templota hinallataq huesteta, mayqankunachus saruchasqa karqanku, kutichimusqanmanta ricuyti. Iskay ricuykunapa cheqapuni contextowan, gramáticawan, hinallataq Palmoniwan, Admirable Numeradorwan, t'inkisqa kanku.

William Millerqaqa karqan chay saphi chiqaqkunata riqsichinapaqmi karqa, chayqa Daniel qelqapi pusaqniyuq capítulo chunka kimsayoq, chunka tawayuq versículokunam. Ñawpaq joya pay tariesqanqa "qanchis kuti" nisqam karqa, chaymi chunka kimsayoq versiculopi sarusqa uraychasqanta rikuchin; hinaspa lapa profétic hinasqanta hatarichisqan marcoqa chunka kimsayoq versiculopi rikuchisqa "iskay ch'usaqyachiq atiykuna" nisqa unancham karqa. Miller allintam reqsirqa chunka kimsayoq versiculopi "sapa p'unchay" nisqa millay qhelliqa paganismom kasqanta, ch'usaqyachiq atiyta huchallikuyntaq papalismom kasqanta. Kay hinaqa, Millerpa marconpa kikin "saphin", hinaspa saphin saphin hawan chawpi sayayninpa "saphin"pas, pusaqniyuq capítulo "sapa p'unchay" nisqaqa paganismota rikuchisqanmanta yachaymi karqa.

Milleritakunapa historiánkumanta yachay yapakusqanpa saphinqa Daniel qelqapi pusaqniyuq kapitúlopi “sapa p’unchay” nisqaqa paganismom kasqanmi karqa, hinaspa inspiración nisqapas allinta reqsirichirqa: “juicio p’unchaypa waqyakuyninta qowaqkunaqa sapa p’unchaymanta allin qhawayniyoqmi karqaku.”

1989 watapi tukukuy p’unchaykunapi “yachay yapakuynin” nisqa hina rikuchisqa k’anchaypa cimientonqa, “sapa p’unchay ruway” nisqapas kachkanmi. Chayqa hukninlla Diospa kikinchasqa tupachiymin. Daniel chunka hukniyuq qhelqapa qhepa suqta versokunapi rikuchisqa yachay yapakuyninta reqsinapaqqa, Ellen Whitepa qhelqasqankunaman huk churaymi munakun. Paypa qhelqasqankunapin sut’inchán Daniel chunka hukniyuq qhelqapa kimsa chunka hukniyuq versopa historianta, Daniel chunka hukniyuq qhelqapa qhepa versokunapi yapamanta ruwasqa kananpaq. Mana chay inspirasqa rikuchiywanqa, versículo kimsa chunka hukniyuqpa parallel historianta versículo tawa chunka hinallataq tawa chunka hukniyuqwan yuyaychaspa unanchayqa aswan sasa llank’ayman tukunman karqan.

Daniel qillqapi “sapa punchaw” nisqaqa paganismota rikuchin, chaymi Milleritakunapaq cimientopa cimientonin, hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa kuyuriyninpaq willakuyninpa cimientoninmi. Chayqa hinallataq cheqaq yachachiy, mayqan yachachiytaq munasqa hina pantayman tikrasqa karqa huk “llullakuyniyoq” nisqawan, chaymi Laodiceapi Adventismopa kinsa kaq mirayninman yaykuchisqa karqa; chaytaq rikuchisqa karqa Ezequiel qillqapa pusaq ñiqin kapitulumpi kinsa kaq millay ruwaywan, “warmikuna Tammuzpaq waqaspankum” nisqawan, hinallataq Pergamo nisqa kinsa kaq iglesiapa rikuchisqan tinkuysapa kuskanchaywan.

“sapa punchaw” nisqapa ruwayninman pushaq diosmanta kamachiy, qhipa para tiempope huk sasachakuy hina kasqanman, anchata admiraypaqmi, hinaspa runapa rurasqanmanqa mana hayk’aqpas chayaptinchu. Laodicea Adventismoq tawa kaq mirayninmi inti ñawpaqpi qonqorikuchkhaq hina rikuchisqa, chaymi bestiaq señasninta chaskisqanmanta qhawachin. Hermana Whiteqa sut’inchánmi chay seña chaskiyqa bestiawan huk yuyayllaman hamuy kasqanta, hinaspa anticristo nisqapa ima ninanta pantasqa kaqkunaqa, tukukuyninpi hucha runapa ladonman rinqakuñamanta. Kay llapallantaqmi Jerusalén llaqtapi ñawpa machukunaq unanchasqan hina rikuchisqa kachkan Ezequiel qhelqapa pusaq kaq kapitulupe.

Kimsañiqpi tawañiqpi miraykunapiqa Diosqa payta cheqnikuqkunata juzgan, chay juzgakuytaq ruwasqa kan huk clase runakuna Diospa chaskisqan sellonta chaskichkaptinku. Qellqasqa Escrituraspi kaq chay kikin pasajemi, mayqenchus William Miller-man munasqan k’anchayta qorqan, Danielpa libronpi “sapa p’unchay” nisqa rimaywan rikuchisqa kaq paganismo Roma kasqanta reqsinanpaq; chay pasajemi aswan chiqanta reqsichin huchayoq runata, mayqenmanchus ñawpa runakuna Ezequielpa pusaq kaq kapitulonpi kumuykunku. Chay capítuloqa iskay ñiqin ch’usaqyachiq atipaqa papata reqsichin, hinallataq ñawpaq ch’usaqyachiq atipaqa paganismontapas reqsichin. Chay pasajepa tema kasqan cheqaq yachachiytaq paganismo Romaq ruolinmi, mayqenchus 2 Tesalonicensespi papadoq tronoman wichariyninta hark’aq atipaqa kasqa 538 watakama.

“sapa p’unchay” nisqaqa, Millerpa allinta sayachiq aswan hatun chiqnin yachachikuy kashaqtin, iskay ch’usaqyachiq atiyuniyuqkunamanta huk profecía marco rurananpaq atirqan, chaykunataq santuario nisqatawan host nisqata saruchkanku. Chay chiqaq yachachikuymi Pabloq sut’inchasqan chiqaq yachachikuyqa, qhipa p’unchaykunapi mana chay chiqaq yachachikuyta munasqankurayku mana chaskiqkunaman sinchi pantayta apamuq kasqan. Tinkuchisqa historiakunawan hukllachkaspa, chay kikin chiqaq yachachikuyqa, chay allinta sayachiq aswan hatun chiqnin yachachikuy kasqanrayku, Future for America-man qhipa p’unchaykunapi tukuyin kinsa-manta hukllaymanta huk profecía marco rurananpaq atirqan.

Manam chayllatachu mana rimanchik, ichaqa chay saphi cheqaq, iskaynin parallel historiakunapaqpas saphi cheqaq kasqan, “llulla”man tukuchisqa karqan; chaymi hatun pantaypa urqunman tukurqan, hinaspa Pabloq sinchi pantachiyninman, llulla qhepa paraq “thak kay” hinaspa “allin kay” nisqa willakuypa marco-ninpaq, chayta willakuq runakuna, paykunaqa mana kutinpas kunkankuta oqarinqachu Diospa llaqtanta huchankuta qhawachinankupaq. “Sapa p’unchaw” nisqaqa ñawpaq angelpa hinaspa kinsa kaq angelpa kuyuyñinpa saphinmi, hinaspa Laodiceapa hatarikuqkuna chaypa nisqanta tikraykachispanku, satanaspa unanchaquin Cristopa unanchaquin kasqanta riqsichispa, chay llulla unanchaquinmi llulla qhepa paraq llulla willakuyninpa saphin tukurqan.

Qankunallaychis, hinallata musphaychis; waqyaychis, arí, waqyaychis: machasqañam kanku, ichaqa mana vinowanchu; urmaykachankun, ichaqa mana sinchi upyanawanchu. Imaraykuchus Señorqa qankunaman pisipaq puñuypa espiritunta taqwiramusunki, ñawiykichistataq wisqarapusunki: profetakunata, kamachiqniykichiskunata, rikukuqkunataq p’isturapusunki. Tukuy rikuyqa qankunapaq tukusqa huk sellasqa librupa siminkuna hinam, chayta yachaysapaman qunku, nispa: “Kayta ñawiriy, ama hina kaptinqa”; paytaq nin: “Manam atiniychu, sellasqanmi.” Hinaspataq libroqa mana yachaqman qusqa kachkan, nispa: “Kayta ñawiriy, ama hina kaptinqa”; paytaq nin: “Manam yachaqchu kani.” Chayrayku Señorqa nirqan: Kay llaqtaqa simillanwansi qayllaykamuwan, rimaynillanwantaq yupaychawanchik, ichaqa sonqonta karuman qarqun, manchakuyñintaq runakunapa kamachikuyninwan yachasqallam; chayrayku, qhawariy, ñoqaqa kay llaqtapi musphana ruwanasqata ruwasqa, arí, musphana ruwanasqata, mancharinapaq admirakuypaq ima; yachaysapa runankunapa yachayninqa chinkapunqa, allin hamut’aq runankunapa hamut’aynintaq pakasqa kanqa. Ay paykunaman, pikunachus yuyayninkuta Señor-manta pakayta ancha ukhuman maskanku, ruwasqankutataq tutapi ruwanku, nispa: “¿Pitaq rikuwanchik? ¿Pitaq reqsiwanchik?” nispa. Cheqaqtapuni qankunapa tukuchisqaykichisqa alfareropa t’urun hinam yupasqa kanqa: ¿ruwasqa imaqa ruwagninmanta ninmanchu: “Payqa manam ruwawarqanchu”? O ¿formachasqa imaqa formachagninmanta ninmanchu: “Payqa mana yachayniyuqchu karqan”? Isaías 29:9–16.

Llapa profetakunaqa qhepa p’unchaykunamanta rimarqanku, hinaspataq “sapa p’unchaypa” nisqapa niyninta tikrampaq sut’ita llullakuspaqa mana pampachay atisqa huchapa sut’inchasqanman ancha rikch’akun. Huk runata wiñaypaq chinkasqa hina churayqa runakunapaq huk runamasinkumanta ruwanankupaq atiynta, utaq allin kawsaymanta kamachikuyninta, llallinmi; ichaqa chayqa manam kaypi reqsichisqa kaqchu.

Isaíaspi kaqchakunata tikrapaykuqkuna, chayqa huk rimayllam kashan imatachus Isaías hukpiqa sut'ichan tutata k'anchay nispá, utaq k'anchayta tutay nispá, chaykunaqa Jerusalénta kamachiq unay runakuna kasqankuta reqsichisqa kanku, paykunapa qhipa taripayninku rikuchisqa kaptin.

¡Ay ayllunku, mana allinta allin nispá sutichaqkuna, allintataq mana allin nispá! Paykunaqa tutata k'anchaypaq churanku, k'anchaytataq tutapaq; hayaqta misk'ipaq churanku, misk'itataq hayaqpaq. ¡Ay ayllunku, kikinkupa ñawipi yachaysapa kasqankumanta, kikinkupa qhawasqankupi yuyaysapa kasqankumanta! ¡Ay ayllunku, vinuta upyaypi sinchi runakuna, machachiq upyanata chaquyupi kallpayuq runakuna! Paykunaqa qullqirayku mana allin runata justaqchaspá, allin runapa chanin kayninta paymanta qichunku. Chayrayku, imaynachus ninawan oqha q'achuta mikhun, nina rawraytaq paja q'upata tukuchin, hinallataq paykunapa saphinqa ismusqa hinan kanqa, t'ikankutaq ñut'u hina wicharinqa; imaraykuchus paykunaqa tukuy atipaq Señorpa kamachisqanta wikch'upunku, Israelpa Santo Diosninpa simintataq pisipaq qhawarqanku. Chayraykun Señorpa piñakuyninqa llaqtanpa contranpi rawrarin, makintataq paykunapa contranpi haywarin, hinaspan paykunata maqan. Urqkunapas khatatatan, aya sapanankupas ñankukunapa chawpinpi ch'iqichisqa karqan. Kay tukuywanpas piñakuyninqa manaraq kutirichisqachu, aswanpas makinraq mast'arasqa kashan. Hinamanta karu nacionkunapaq huk unanchata oqarinqa, kay pachapa tukukuyninmanta paykunata waqyasqa; hinaspa qhaway, utqaylla, ancha usqhaylla hamunqaku. Isaías 5:20–26.

Diospa señalan (pachak tawa chunka tawa waranqa) hatarichisqa kan manaña karu punchaypi hamuq domingo kamachiy hina, chaymi “Señorpa phiñakuynin llaqtanman rawrarin”, paytaq “makinta haywarin paykunapa contranpi”, hinaspa “maqan paykunata”, hinaspa “ayankunapas llik'isqa kanqaku ñankunapa chawpinpi.” Ñankunapa chawpinqa Jerusalén llaqtapa ñankunam, maypichus Ezequiel qelqapa isqon kaq kapitulumanta chinkachiq angelkuna kamachisqa kanku llusiykunankupaq “hinaspa maqaychis: ama ñawiykichej qespichunchu, nitaq khuyapayakuychischu: tukuyta wañuchiychis machukunatawan waynakunatawan, sipaskunatawan, wawakunatawan, warmikunatawan: ichaqa ama qayllaykuychischu mayqen runamanpas señalniyoqman; hinaspa qallariychis santuarionmanta. Chaymantataq qallarirqanku wasipa ñawpaqpi kaq machu runakunamanta.” Ezequielpa “ñawpaq machu runankuna”, mayqenkunamantachus Hermana White nin llaqtapa waqaychaqninkuna kananpaq karqanku, paykunam Isaíaspa “Efraínpa machasqankuna” kanku, paykunaq “imakunatapas kutirichinku uma chakinman” iskay chunka pusaqniyoq hinaspa iskay chunka isqonniyoq kapitulukuna ukhupi.

Pichqa kaqpi paykunaqa kanku “vinuta upyanapaq atinyuqkuna, sinch'i kallpayuq runakuna machachiq upyanata chaquqkuna: mana allin runataqa chaninchasqankum qollqe rayku.”

Questions on Doctrine libro llusichisqa kaptin, unay runakunaqa apostata protestantismo nisqapa k'asapi upyarqanku, hinaspan llulla evangeliota, chaninchakuy yachachiyta, rikuchirqanku; chay yachachiyqa nin runakuna mana ch'uyañachasqa kayta atinankuta, Cristotaq rantinpi sayaqniyninchik kasqanta, ichaqa mana qatipakuyninchik ejemplonchik kasqanta. Chayta ruwaspankuqa, mana allin runata chanincharqanku, apostata protestantismo nisqapa urmasqa iglesiakunapi chaskisqa kaymanta kutichisqa qollqe rayku. Kay pasajeqa paykunapa tukupaq taripayninta sut'ichan, chay taripaypa imaraykun kasqantaqmi kay: paykunaqa “Israelpa Santoq Siminta pisipacharqanku.” Chayta ruwarqanku “sapa p'unchay” nisqamanta yuyayta qechuspa,

taripay pacha qayakuyninta qowaqkunamanta rikuchisqa kasqanta, hinaspa apostata protestantismopa k'asamanta upyaspa.

Chay rikch'ayninpiqa misk'ita hayaqman, hayaqtataq misk'iman tikrachkanku. Chay ángelpa makinpi kaq willakuy, uraykamuqtin, misk'i kashan; ichaqa chay willakuypa tukukuyninqa hayaqmi. Paykuna ninku, ángel uraykamuqtin qallariq cheqaq qhepa tamya willakuymi hayaq kasqanta; hinaspataq tukukuyninpiqa llulla misk'i allin kawsay chaymantaq amaña manchakuy willakuymanni sutichanku, imaraykuchus mana atinkuchu imakunatapas wichq'upaq tikrayta saqeyta.

Kay huch'uy qillqapi kay hucha rikuchisqa kasqanqa paykunapa huñusqa probacionninku tukukuyninpi kashan. Chayrayku allinmi qhawarispas yachay, paganismopa satanik ruwasqanta Cristopa ruwasqan hina sutichasqankuqa profetiko parallel kasqanta mana pampachay atisqa huchawan, chaymi Espíritu Santopa ruwasqanta Satanaspa ruwasqan hina sutichay. “Llulla” nisqata Adventismopa kimsa kaq mirayninman churayqa paykunapa llulla qipa para willakuyninpaq saphi kamachiyta qosqa, tukukuyninpiqa sinchi pantasqa musphayninman apamun. Kikin pasajepi maypichus Miller “sapa p'unchaw” nisqapa chiqap kaq ninaqta entienderqa, chayllapitaq paykuna atipachisqa hina rikuchisqa kanku.

Ama pipas ñoqaykikta ama imaymanataq engañachunchu: chay p'unchayqa manam hamunqachu, ñawpaqta hatun sapaqchakuy hamuspa, hinaspa hucha runa rikuchisqa kanan cama, chinkaypa churin; paymi Dios nisqapa, otaq yupaychasqa llapa imapa contran sayarin, hinaspa pay kikinta llapanmantapas aswan hatunchakun, chhaynaqa Dios hina Diospa templonpi tiyaykuspa, kikinta rikuchin Dios kasqanta. ¿Manachu yuyarinkichis, qankunawanraq kashaspaymi kaykunata nisqayta? Kunantaq yachankichismi ima hark'asqanta, pay p'unchayninpi rikuchisqa kananpaq. Mana allin kaypa pakasqa imayna ruwayninqa ñam ruwachkanña; ichaqa kunan hark'achkaqla hark'achkanqa, ñanmantas hurqusqa kanankama. Chaymantaqa chay mana allin runa rikuchisqa kanqa, pichus Señormi siminpa samayninwan tukurunqa, hamuyninpa k'anchariyninwanpas chinkachinqa: payqa Satanaspa rurayninta hina hamun llapa atiywan, señalakunawan, llulla musphay ruwaykunawan, hinaspa chinkaqqunapi mana chiqap kaypa llapa engañoswan; imaraykuchus manam chiqap kay munakuyninta chaskirqakuchu, qispichisqa kanankupaq. Chayraykun Dios paykunaman sinchi pantayta cachanqa, llullata creenankupaq: chhaynapin llapankuta condenasqa kanankupaq, pichkuna mana chiqap kayta creirqakuchu, aswanpas mana allin kaypi kusikurqaku. 2 Tesalonicenses 2:3–12.

Profetakunaqa qhipa p'unchaykunamanta aswanmi rimanku ima huk ñawpaq sagrado historiakunamantapas, chayqa kay pasajepaqpas cheqanmi. Millerpa yachay yapakusqanpa hatun kallpanqa, 1989 watapi chayasqa yachay yapakusqanpa hatun kallpanwan kikinmi; “sapa p'unchay” nisqawan tinkisqa profético historiapa allin unanchaynenqa Daniel 11 qillqapi tawa chunka hinaspa tawa chunka hukniyuq versículokunapa historianta sut'inchin. Kayqa ninmi: profecíata yachaq huk estudiante mana entiendespa paganismopa ruwasqan rakinata hinaspa papal Romawan profético t'inkisqanta, chayqa mana atinqachu riqsiyta ñawpaqta papadopa sayariyninta hark'aspa, chaymantataq papadota kay pachapa tiyananman churay llamk'ayqa paganismorayku

hunt'asqa kasqanta, chay llamk'aytaq rikch'achin Apocalipsis 13 qillqapi allpa uywapa ruwananpa rakinata, paymi ñawpaqta papadota hark'an, ichaqa qhipamantataq tikran hinaspa kay pachapa tiyananman churaykun. Apocalipsis 13 qillqapi allpa uywapa rakinanqa Amerikapaq hamuq p'unchaykunapaqmi rikuchisqa kashan.

Qatiq qillqasqaykuypi Hiddekel Mayumanta k'anchaypa kicharisqanmanta yuyaychayniykuta qatiqlam chaskichisunchik.

“Ukhamanta qhawayta atipaykuq, llapa runakunap sonqonkunata ñawinchakuq, hatun k'anchayniyuq kasqankumanta kaykunata nin: ‘Manam ñak'arichisqa, manam musphachisqa kanku, allin kawsayninmanta, espiritunmanta imayna kasqankurayku.’ Arí, paykunaqa kikinkupaq ñankunata akllakurqanku, hinaspa sonqonkuqa millay ruwayninkupi kusikurqan. Noqapas akllasaq paykunap pantasqa yuyayninkunata, hinaspa manchakusqankuta paykunaman apamusaq; imaraykuchus waqyaptiy, mana pipas kutichirqanchu; rimaptiypas, mana uyariwarqankuchu: aswanpas ñawpaqniypi mana allinta ruwarqanku, hinaspa mana kusichiwaqniyta akllakurqanku.’ ‘Diosqa kallpayoq pantachikuyninta paykunaman kachamunqa, llullata creenankupaq,’ imaraykuchus manam cheqaq kayta munakuywan chaskirqankuchu, qispichisqa kanankupaq, ‘aswanpas mana chanin kaypi kusikurqanku.’ Isaías 66:3, 4; 2 Tesalonicenses 2:11, 10, 12.

Yachachiq hanaqpachamanta tapurqan: ‘¿Ima aswan kallpayoq llullakuymi yuyayta qochuyta atinman chaymantaqa, qankuna allin cimientopi sayachkankichik nispa rikch'akuspaykichik, Diospas ruwaynikichikta chaskin nispa, ichaqa cheqaqpim achka imakunata kay pachapa kamachikuyninman hina rurachkankichik, hinaspataq Jehovápa contranpi huchallikuchkankichik? Ay, hatun pantasqa kaymi, sumaq rikch'akuq llullakuymi, yuyaykunata hap'iq, runakuna huk kuti cheqaqta reqsisqankumanta qhipaman, Diosta manchakuypa rikch'aynninta espiritunmanta chaymanta kallpanmanta pantaspa, hinaspa qhapas kasqankuta, imaymana kaqwan yapasqa kasqankuta, mana imatapas necesitashasqankuta yuyaspa, ichaqa cheqaqpim llapa imapipas pisiq kasqankuta mana reparanku chay.’

“Diosqa manam tikrasqachu paypa allin sonqoyuq, cheqaq sirviqninmanqa, p'achankuta mana qhellichispa waqaychashaqkunamanqa. Ichaqa achka runakunan waqaspa nin: ‘Thak kay, qespichisqa kay,’ chaykamataq qonqaylla chinkachiy hamushan paykunaman. Mana tukuy sonqowan wanakuspa kutirikusqankukama, mana runakuna sonqonkuta ñak'arichispa huchankuta willakuspa, cheqaqtaq chaskispa imayna Jesúsipi kasqan hina, manam hayk'aqpas hanaq pacha-man yaykunqankuchu. Ñuqanchikpa chawpipi pichay llimp'iy ruwakusqan p'unchaypiqa, manañam samayllapi tiyasaqchu, qapaq kasqanchikmanta, imaymanayuq kasqanchikmanta hatunchakuspa, mana imapas pishisqanchikta nispa.”

“¿Pitaq cheqaqtapuni niyta atinman: ‘Qoriyku ninapi qhawasqa kachkan; p'achaykunaqa kay pachamanta mana qhellichasqachu kachkan?’” Noqaqa yachachiqniykuta rikurqani sut'inchasqa chiqap kaypa p'achankunaman señalasqanta. Chaykunata qichuspanmi, uranpi kaq qhellichakuyninta sut'iman hurqukurqa. Hinaspanmi niwarqa: “¿Manachu rikunki imaynatas hatunchasqa rikuchikuyninwan qhellichakuyninkuta, millay ismusqa kawsayninkuta ima pakasqankuta? ¿Imanasqataq cheqap llaqtaqa huk warmi qharikunaqman qusqasqa hina

tukupun?’ Taytaya wasinqa rantispa rantichinapa wasinman tukusqa, huk maymantaq diospa kayninpas, k’anchayninpas ripusqaña! Kayraykun pisi kallpa kan, kallpayuq kaypas manaña kanchu.”” Testimonies, volume 8, 249, 250.